

**In Memoriam Marloes van Haaren
(1945-2022)**

Een droevig bericht: vorige maand is architect Marloes van Haaren onverwacht overleden. Zij was jarenlang (tot 2009) lid van het VBW bestuur en heeft ook veel excursies naar renovatieprojecten van haar hand voor het VBW netwerk begeleid. Genoemd kunnen worden het woningblok Het Schip, Mercatorplein, de woningen aan de Holendrechtstraat (ontwerp Margaret Staal-Kropholler), Disteldorp en Vogeldorp, Zaandammerplein en de Koningsvrouwen in Bos en Lommer (met bureau Archivolt). Bij dat laatste project werden de nieuwe plattegronden en verduurzaming ontwikkeld in nauw overleg met de bewoners. Marloes leverde ook een bijdrage aan de "Beter Verbeteren-regeling", een subsidie-regeling voor de 19de eeuwse ring en Gordel 20-40. Haar kennis verwoordde ze in "Het beste Verbeterboek, architectuur herstel als cultureel ambacht" (Toth/Bussum, 2007). Marloes stond verder aan de wieg van het pilotproject "Trap eruit, lift erin", bedoeld om woningen geschikt te maken voor ouderen. Zij wist op een heldere en deskundige wijze haar projecten toe te lichten en daarmee toegankelijk te maken voor de VBW leden.

Marloes, we gaan je missen!

**Nieuwsbrief nummer 19
Juni 2022**

Beste netwerkleden,

Naast dit droevige droevig bericht, blikken we in deze nieuwsbrief terug en vooruit naar onze volgende excursie. Verder weer een aantal tips voor de komende zomer. Het thema voor dit jaar is **verduurzaming**.

Terugblik excursie Ketelhuis WG

Op 1 april 2022 hebben 20 netwerkleden een bezoek gebracht aan het WG terrein. Aleida Verheus en Mechtild Linssen namen ons mee in de ontwikkelingen van Ketelhuis WG. Deze lokale energiecoöperatie van bewoners van het WG terrein heeft een plan ontwikkeld om een lokaal duurzaam warmtenet voor de gebouwen te realiseren. Momenteel worden er gesprekken met de bewoners gevoerd over deze verduurzaming.

bron: AFWC

Excursie Gentiaanbuurt

Onze volgende excursie sluit mooi aan op de vorige naar Ketelhuis WG. Op 14 juli 2022 gaan we naar de Gentiaanbuurt in Amsterdam Noord. We gaan zien hoe de woningen duurzaam zijn gerenoveerd en als eerste bestaande wijk van het gas zijn overgestapt op een warmtenet. We worden ontvangen door Ella van den Bergh (Ymere) en Linda de Rooij (Van Braam Minnesma). Zet 14 juli om 15.00 uur vast in je agenda. Er kunnen 15 deelnemers mee. UITNODIGING VOLGT!

TENTOONSTELLINGEN en TIPS

Het Schip

Tot september 2022 nog te zien in Het Schip de prachtige tentoonstelling over het leven en werk van de Joodse vormgeefster en grafica *Fré Cohen* (1900-1943). Zij ontwierp veel drukwerk voor de gemeente Amsterdam en voor de socialistische beweging.

<https://www.hetschip.nl/bezoekers/activiteiten/expositie-fre-cohen>

Beelden van Barbara Hepworth in de tuin van het Rijksmuseum

Tot en met 23 oktober 2022 sieren negen sculpturen van Barbara Hepworth de tuinen van het Rijksmuseum. Barbara Hepworth was een vernieuwer. Ze brak met tradities en vond nieuwe uitdrukkingsvormen met haar beeldhouwkunst. Als succesvolle vroeg 20ste-eeuwse vrouwelijke kunstenaar werd ze een internationaal rolmodel.

<https://www.rijksmuseum.nl/nl/zien-en-doen/tentoonstellingen/barbara-hepworth>

Barbara Hepworth in 1966; bron Wikipedia (foto: Erling Mandelmann)

Museum Amsterdam Noord

De tentoonstelling Makers van Noord zet lokale makers en vakmanschap in de schijnwerpers. Met inspirerende verhalen over hergebruik, duurzaamheid en traditioneel vakmanschap. Tot 27 augustus te zien.

<https://museumamsterdamnoord.nl/makers-van-noord/>

ABC Haarlem

Een interessante tentoonstelling nu te zien: *J.B. van Loghem, architect van een optimistische generatie* (tot 23-10-2022),

<https://architectuurhaarlem.nl/exposities>

ARCAM

Vanaf 8 juli is de tentoonstelling 'Vloeibare Bouwsteen – ontwerpen met water in Amsterdam' te zien. In deze tentoonstelling, die t/m 27 november te bezoeken is, ontdek je de invloed van het Amsterdamse watersysteem op onze directe leefomgeving.

ARCAM foto website

Van Eesterenmuseum: Super West

Sinds het jaar 2000 heeft er zich in Amsterdam Nieuw-West en de Kolenkitbuurt een enorme vernieuwingsoperatie voltrokken. In het gebied zijn maar liefst 25.312 woningen nieuw gebouwd, gerenoveerd of tot woning getransformeerd. Van 30 juni t/m 18 december 2022 staat deze vernieuwing centraal in het Van Eesteren Museum in de manifestatie SuperWest. Wat is er de afgelopen twee decennia allemaal gebouwd? Wat kunnen wij daarvan leren? Kijk voor het programma van wandelingen, debatten en de tentoonstelling

<https://vaneesterenmuseum.nl/agenda-items/vanaf-30-juni-superwest-stedelijke-vernieuwing-in-de-westelijke-tuinstiteden/>

100 Vrouwelijke ontwerpers in Rotterdam

De tentoonstelling 'Here We Are! Women in Design 1900 – Today' is nu te zien in de Kunsthal Rotterdam. Of het nu gaat om meubelontwerp, modeontwerp, industrieel ontwerp of interieurontwerp, vrouwen hebben een cruciale bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van modern design. En toch kennen we ze niet. Dankzij deze tentoonstelling toont het werk van 100 veelal vergeten en verzwegen vrouwen.

Zie voor meer informatie

<https://www.kunsthall.nl/nl/plan-je-bezoek/tentoonstellingen/hereweare/>

Open Monumentendag in september

Op 10 en 11 september vindt de Open Monumentendag plaats; het thema voor dit jaar is verduurzaming. De monumenten die gratis hun deuren openen tijdens Open Monumentendag Amsterdam laten zien hoe je op verschillende manieren naar duurzaamheid kunt kijken. Denk daarbij aan: hergebruik van materialen en herbestemming, isolatie, waterbeheer, verhoging van comfort en verwarmen van monumenten. Ook zijn er lezingen, rondleidingen door juniorgidsen en nog veel meer. <https://www.amsterdam.nl/toerisme-vrije-tijd/evenementen/open-monumentendag-amsterdam/>

PUBLICATIES

Hulde aan onze kranige architecte!

Erica Smeets-Klockgieter promoveerde begin dit jaar op het werk en de loopbaan van vrouwelijke architecten in de jaren vijftig en zestig. Haar proefschrift was getiteld 'Hulde aan onze kranige architecte!' De opkomst van de eerste vrouwelijke architecten van Nederland. Zie:

<https://www.architectuur.nl/nieuws/erica-smeets-klockgieters-promoveert-op-vrouwelijke-architecten/>

Koos Pot-Keegstra (vijfde van links) bij het slaan van de eerste paal van het bejaardentehuis aan de C. Outshoornstraat in Amsterdam (1966)

Vrouwen in de Architectuur

Dit najaar verschijnt bij nai010 uitgevers de eerste publicatie in de nieuwe reeks Vrouwen in Architectuur.

Met deze reeks wil nai010 uitgevers onderzoek naar meerstemmigheid in architectuur stimuleren en bijdragen aan een completere architectuurgeschiedenis. In de eerste publicatie wordt de stand van zaken omtrent vrouwen en andere ontbrekende stemmen binnen de architectuurwereld in de periode 1870 tot vandaag onderzocht. Zo schrijft Lara Schrijver over een competitieve, masculiene architectuurcultuur die verschillen uitsluit, vraagt Catja Edens zich af wat iemand tot een architect maakt en gaat Setareh Noorani op zoek naar een meerstemmig archief.

Zie voor meer informatie:

<https://www.nai010.com/en/vrouwen-in-architectuur>

Bron: website Nai

PRAKTISCHE ZAKEN

VBW LinkedIn-groep

Via ons digitale platform kunnen we nog makkelijker contact met elkaar houden. Dus mocht je dat nog niet hebben gedaan, meld je aan:

<https://www.linkedin.com/groups/3785554/>

Op dit online platform kan je tips of ideeën posten, of een discussie op gang brengen.

Lidmaatschap 2022

Mocht je dat nog niet hebben gedaan, je kunt je lidmaatschap bijdrage van € 7,00 voldoen op IBAN-nummer NL66 INGB 0002 9753 74 t.n.v. St. Amsterdams Netwerk Vrouwen Bouwen & Wonen o.v.v. je naam.

Heb je vragen of tips?

Neem contact met ons op:

vrouwenbouwenwonen@gmail.com

Zie ook onze nieuwe website:

www.vrouwenbouwenwonen.nl